

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **L. H.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. A. N., advokátkou v B., proti žalovanému **P.**, so sídlom v P., zastúpenému JUDr. F. K., advokátom v D., **o zaplatenie 3 544 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 10 C 23/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 17. mája 2012, sp. zn. 9 Co 35/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému trovy právneho zastúpenia dovolacieho konania v sume 166,51 € na účet JUDr. F. K., R., do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Dolný Kubín rozsudkom z 9. decembra 2011 č.k. 10 C 23/2010-178 žalobu zamietol a vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že za základ pre svoje rozhodnutie považoval skutočnosť, že žalobca zvolil nesprávny spôsob uplatňovania si nároku na vydanie majetkového podielu, hoci ide o záväzok majetkového charakteru – žaloba – jej petit nerešpektuje zákonom predpokladaný spôsob vydania majetkového podielu. Za ďalší dôvod pre zamietnutie žaloby považoval okolnosť, že otec žalobcu v čase transformácie žalovaného bol členom družstva. Pokiaľ teda išlo o majetkový podiel člena družstva, žalovaného nezaťažovala povinnosť vydania družstevných podielnických listov (ďalej len DPL) v lehote do 31. mája 2005, keďže § 33c ods. 1 Transformačného zákona stanovujúci takúto povinnosť, sa výslovne vzťahoval len na oprávnené osoby – nečlenov družstva. Za posledný dôvod zamietnutia žaloby súd prvého stupňa považoval okolnosť vznesenia námietky premlčania zo strany žalovaného. Uviedol, že právo na vydanie majetkového podielu, ktorý sa stal pohľadávkou oprávnenej osoby v prípade

uvedenom v § 33d ods. 1 Transformačného zákona ako každé majetkové právo, podlieha premlčaniu. Teda pokiaľ si žalobca neuplatnil v zákonom stanovených lehotách svoje právo, jeho právo sa premlčalo. Súd prvého stupňa zároveň postupujúc podľa § 151 ods. 3 veta prvá O.s.p. rozhodol o tom, že o trovách konania bude rozhodovať až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline rozsudkom zo 17. mája 2012 sp. zn. 9 Co 35/2012 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v danej veci bola nepochybne vznesená námietka premlčania nároku žalobcu. Ďalej poznamenal, že právo na vydanie majetkového podielu je právo majetkovej povahy, ktoré podlieha premlčaniu a správne súd prvého stupňa zdôraznil, že plynutie premlčacej doby prerušuje iba uplatnenie práva za predpokladu, že veriteľ v začatom konaní riadne pokračuje. Odvolací súd neuznal dôvody žalobcu ohľadne skutočností, ktoré by bránili márnemu uplynutiu premlčacej lehoty. Odvolací súd ďalej uviedol, že v danej veci právo žalobcu na vydanie DPL ostalo zachované. Odvolací súd na záver poznamenal, že aj sám žalovaný uviedol, že pokiaľ by žalobca poskytol potrebnú súčinnosť, mal by záujem vydať mu družstevný podielový list, a tak uspokojiť jeho nároky.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, v ktorom žiadal rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za nedostatočne odôvodnené a prekvapivé. Nedostatočné odôvodnenie súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu videl v nedostatku dôvodov súdneho rozhodnutia ako aj v opomenutí jeho námietok a argumentácie, čo podľa názoru dovolateľa predstavuje porušenie základného práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, resp. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Za prekvapivý považoval dovolateľ postup odvolacieho súdu, keď bez nariadenia pojednávania a vypočutia účastníkov zaujal stanovisko a vyslovil záver, na základe ktorého neuznal žalobný petit pre nesprávny spôsob uplatňovania si nároku žalobcu a stotožnil sa s námietkou premlčania vznesenej žalovaným napriek existencii písomného uznania dlhu. Ďalej dovolateľ svoje podanie odôvodnil tým, že konanie je, podľa jeho názoru, postihnuté inou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. a rozhodnutia súdov spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

Žalovaný sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu nestotožnil s dovolacími dôvodmi žalobcu a navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V predmetnej veci nie je dovolaním žalobcu napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Procesnú prípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku žalobcu by zakladala len prípadná procesná vada v zmysle § 237 O.s.p. Na vadu takejto povahy je dovolací súd povinný vždy prihliadať (§ 242 ods. 1 O.s.p.). So zreteľom na uvedenú povinnosť sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa – a to aj vzhľadom na obsah dovolania – zaoberal tiež otázkou, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je

dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k jednej (niektorým) z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, ktoré opodstatňuje záver odvolacieho súdu, že konanie na súde nižšieho stupňa je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd. Mimoriadnosť dovolania ako opravného prostriedku, ktorým možno výnimočne napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, sa prejavuje aj v tom, že jeho prípustnosť v zmysle § 237 O.s.p. je spojená výlučne len s najzávažnejšími, v ňom taxatívne vymenovanými procesnými vadami zakladajúcimi tzv. zmätočnosť. Iné procesné vady (procesné vady inej povahy, než sú vady taxatívne vymenované v § 237 O.s.p.) nezakladajú prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku podľa uvedeného ustanovenia.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľa, že v prejednávanej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Odňatiu možnosti žalobcovi konať pred súdom malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že rozhodnutia súdu prvého stupňa ako aj súdu odvolacieho trpia nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre

ktoré rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Ďalej dovolací súd poznamenáva, že z obsahu odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré vyhovuje zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v § 157 ods. 2 O.s.p. Takýto postup odvolacieho súdu pri odôvodnení vlastného rozhodnutia je v súlade s citovaným ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p., preto ani nemožno na ťarchu odvolaciemu súdu pripísať, že jeho rozhodnutie nie je riadne a presvedčivo odôvodnené a teda nespĺňa náležitosti, ktoré preňho predpisuje Občiansky súdny poriadok, ako sa mylne domnieva dovolateľ.

Ďalej k odňatiu možnosti žalobcovi konať pred súdom malo dôjsť tým, že postup odvolacieho súdu bol prekvapivý, bol mimo rámca legitímnych očakávaní účastníka a narúšal princíp právnej istoty, zahŕňajúci prvok predvídateľnosti práva a jeho aplikácie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ani v tomto smere nezistil, že by odvolací súd žalobcovi nejakým závadným procesným postupom znemožnil realizáciu procesných práv, priznaných mu procesným predpisom. Vo vzťahu k žalobcovi nedošlo postupom odvolacieho súdu k odňatiu možnosti pred ním konať z dôvodu, že svoje rozhodnutie založil nečakane na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa. Odvolací súd, ktorý potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa vychádzal z rovnakého právneho záveru, ktorý má svoj základ v skutočnostiach, ktoré boli tvrdené žalobcom. V rozhodnutí odvolacieho súdu preto nešlo o tzv. prekvapivé rozhodnutie, ktoré by viedlo k porušeniu procesných práv žalobcu skutkovo a právne argumentovať ohľadne právneho posúdenia, prípadne vyjadriť sa podľa § 118 ods. 3 O.s.p.

Dovolateľ ďalej namietal, že nenariadením pojednávania pred odvolacím súdom, bez vypočutia účastníkov súd zaujal stanovisko a vyslovil skutkový záver.

Dohovor o ľudských právach a základných slobodách nevyžaduje a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno vysledovať, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonať verejne. Ak teda rozhodoval súd prvého stupňa na pojednávaní, odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie. Odvolací súd môže rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, len ak je rozhodnutie nesprávne výlučne po právnej stránke. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Bez pojednávania nemôže odvolací súd meritórne rozhodnúť veci, ak :

- zistí, že je potrebné na účely správneho zistenia skutkového stavu vykonať (zopakovať) dôkazy,
- ak súd prvého stupňa rozhodol bez pojednávania,
- ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Z obsahu spisu je zrejmé, že odvolací súd neopakoval dôkazy, súd prvého stupňa nerozhodol bez pojednávania a v predmetnej veci to ani nevyžadoval dôležitý verejný záujem, aby bolo nariadené pojednávanie. Uvedené skutočnosti vedú odvolací súd k tomu, že aj keby odvolací súd vo veci nenariadil pojednávanie, svojím postupom by žalobcovi neodňal možnosť konať pred odvolacím súdom. V danej veci však odvolací súd dokonca vo veci nariadil pojednávanie, a to 17. mája 2012, ktorého sa žalobca zúčastnil.

V súvislosti s námietkou dovolateľa, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Keďže v danej veci nie je dovolanie podľa § 239 O.s.p. prípustné a vada konania v zmysle § 237 O.s.p. zistená nebola, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu

podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný, odmietol. Vzhľadom na úpravu dovolacieho konania nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešný účastník v dovolacom konaní podal návrh na uloženie povinnosti nahradiť mu trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za právnu službu, ktorú poskytol žalovanému vypracovaním vyjadrenia z 24. septembra 2012 k dovolaniu žalobcu (§ 14 ods. 1 písm.b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 11 ods. 1 písm.a/ tejto vyhlášky vo výške 131,13 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu (§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 tejto vyhlášky) 7,63 € a DPH vo výške 20 %, ktorá činí 27,75 €, predstavuje spolu 166,51 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. júna 2013

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová